Vi Resenärer

ISSN 2002-3103 På resenärens sida sedan 1993 2020-11-17 Nr 32

Svagt intresse i Dalarna för besökare!

Dessa resenärer kommer från Stockholm och har precis ankommit Mora. Många ska vidare mot Dalafjällen men de får vänta på bussen en till två timmar, då Dalatrafik prioriterar andra resebehov än besöksnäringens. *Foto: Vi Resenärer*

Skona pensionärerna från förhör om biljettköp

Bussresenärer i Stockholm med biljetten Reskassa kan inte betala vid påstigning. Vid en biljettkontroll måste de svara på frågor rörande bl. a innehav av mobiltelefon och bankkonton. En utfrågning som sker inför öppen ridå. Låt pensionärer slippa detta och låt dem åka gratis. Det är frågan om småpengar för SL. *Foto: Vi Resenärer*

Tågen i allt bättre tid

Under oktober var bara 7,5 % av tågen försenade. Det är den lägsta noteringen sedan 2013. I oktober i fjol låg förseningarna på 8,9 %. *Foto: Trafikverket*

Därför tar de flesta bilen till Dalafjällen

Resenärssynpunkter. I fjol öppnades ytterligare en skidanläggning i Idre i norra Dalarna. Den nya anläggningen, Idre Himmelfjäll, har verksamhet både vinter och sommar. Tillsammans med befintliga anläggningar som Idre Fjäll ökar ortens attraktionskraft kraftigt och därmed också turistströmmen till norra Dalarna.

De allra flesta turister tar den egna bilen till Idre, som ligger 46 mil från Stockholm. Restiden beräknas till 5,5 timme via Borlänge och Mora.

De som inte tar bilen kan välja expressbussen, Fjällexpressen. Den går från Stockholm och Göteborg upp till Idre torsdagar, lördagar och söndagar under vintersäsongen. Restiden ät cirka 8,5 timme och resan sker utan byte och med en matrast.

Vi har granskat möjligheterna att åka tåg från Stockholm till Idre. Restiderna varierar från 7 till 9 timmar med minst ett byte mellan tåg och lokalbuss. I många förbindelser ingår flera byten och vid vissa är väntetiden mer än en timme. Restiderna motsvarar en genomsnittlig hastighet på 65 km/tim.

För resor från Stockholm till Idre finns tre förbindelser på vardagar och två på lördagar och söndagar. För hemresan finns det en förbindelse måndag-lördag och två på söndagar. Detta gäller den tidtabell som börjar gälla mitten av december i år.

Bekvämast är att resa med SJs IC-tåg Stockholm-Mora och där byta till lokalbuss. Ett annat alternativ är IC-tåg till Borlänge, lokaltåg till Mora och länsbuss till Idre. I en förbindelse på lördagar kan man åka med Fjällexpressen från Mora till Idre. Det är bekvämare än lokalbussen men ger ingen tidsvinst.

Vi Resenärer kommenterar

Tidtabellen nedan visar varför de allra flesta tar bilen till Idre i norra Dalarna. En snitthastighet kring 60 km/tim gör kollektivresan mindre attraktiv. Till de långa restiderna kommer jobbiga byte med skidor och annat bagage.

Det verkar inte vara något samarbete mellan SJ och Dalatrafik som kör bussarna från Mora upp till Idre. Den bästa förbindelsen från Stockholm är SJ IC-tåg med avresa 09.44. Men i Mora får resenärerna vänta mellan en och två timmar på bussen till Idre.

Politikerna i Dalarna begär mer och mer pengar för utbyggnad av Dalabanan men deras egen trafik i form av Dalatrafiks bussar och Tåg i Bergslagens tåg, vänder sig inte till turister utan enbart till pendlare och skolungdomar. Det är tur att Fjällexpressen med hemvist i Blekinge erbjuder bekväma bussresor till Dalafjällen.

Vakna politiker i Dalarna!

Stockholm-Idre

	M-F	M-F	M-F	L	L	S	S
Från Stockholm	06.14	09.44	11.44	09.44	11.44	09.44	13.44
Färdmedel	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg
Till Borlänge	08.41		14.08		14.08		
Väntetid	11 min		14 min		14 min		
Från Borlänge	08.52		14.22		14.22		
Färdmedel	Lokaltåg		Lokaltåg		Lokaltåg		
Till Mora	10.05	13.32	15.36	13.32	15.36	13.32	17.31
Väntetid	55 min	1 tim 13 min	44 min	1 tim 3 min	14 min	2 tim 38 min	1 tim 4 min
Från Mora	11.00	14.45	16.20	14.35	15.50	16.10	18.35
Färdmedel	Lokalbuss	Lokalbuss	Lokalbuss	Lokalbuss	Fjällexpressen	Lokalbuss	Lokalbuss
Till Idre	13.43	17.18	18.49	17.05	19.05	18.34	20.59
Totalt							
Restid	7 tim 29 min	7 tim 34 min	7 tim 5 min	7 tim 21 min	7 tim 21 min	8 tim 50 min	7 tim 15 min
Antal byten	2	1	2	1	2	1	1
Total väntetid	1 tim 6 min	1 tim 13 min	58 min	1 tim 3 min	28 min	2 tim 38 min	1 tim 4 min
Snitthastighet km/tim	61	60	65	62	65	52	63
Vägavstånd	457 km						

Källa:

SJs sökmotor Tider gällande januari 2021. Reservation för ändringar och feltryck-

”Tack för att du betalar!”

JLT Pressinfo.” I våras såg vi ett stort antal färre resenärer i vår trafik.” Så inleder Jönköpings läns trafik ett pressmeddelande och fortsätter. ” Med tanke på hur det ser ut idag, och hur det såg ut då är vi glada och tacksamma att många tog våra rekommendationer på allvar – nämligen att välja andra sätt att resa och låta de som inte har några alternativ att få plats i kollektivtrafiken. Tyvärr har vi också märkt att många väljer att inte betala för sin resa och det är därför vi vill rikta ett stort Tack! till de som gör rätt för sig, och en tankeställare till de som inte gör det.

En vanlig dag genomförs cirka 80 000 resor med oss runt om i Jönköpings Län. Resor till jobbet, skolan, bästa kompisen, träningen eller för att handla till mormor som är i riskgruppen. Vi på Jönköpings Länstrafik är stolta över att kunna köra våra resenärer runt om i länet till en mängd olika resmål.

- I och med Covid-19 har vi tyvärr sett att många väljer att inte betala för sin resa. Vi ser en stor ökning i antalet fusk och resenärer som vi kontrollerar saknar oftare än tidigare giltigt färdbevis, säger Petra Sundell, Marknadschef Jönköpings Länstrafik.

- Sen måste vi komma ihåg att det också finns en stor del av våra resenärer som åker med oss varje dag, eller enstaka resor, som betalar för sin resa och det är dem som vi vill ge lite extra uppmärksamhet, och säga tack till, säger Petra Sundell.”

Foto: JLT

SL har bästa resesajten

SL Pressinfo. Nya versioner av både SL.se och SL-appen har lanserats under året. Nu har de utsetts till bästa resesajt respektive resenättjänst. I motiveringen skriver IDG att den nya versionen av sl.se ”erbjuder en tydligare och uppdaterad design där du enkelt kan se trafikläget direkt på första sidan och få information om eventuella störningar."

– Det är mycket glädjande att få ett kvitto på att de förändringar vi gör leder till att man får en enklare resa med oss. Det är poängen med all vår digitala utveckling. Då vet vi att grundjobbet är gjort när vi nu står inför att addera fler olika typer av biljetter att köpa i appen, säger Suss Forssman-Thullberg, kommunikationschef på trafikförvaltningen.

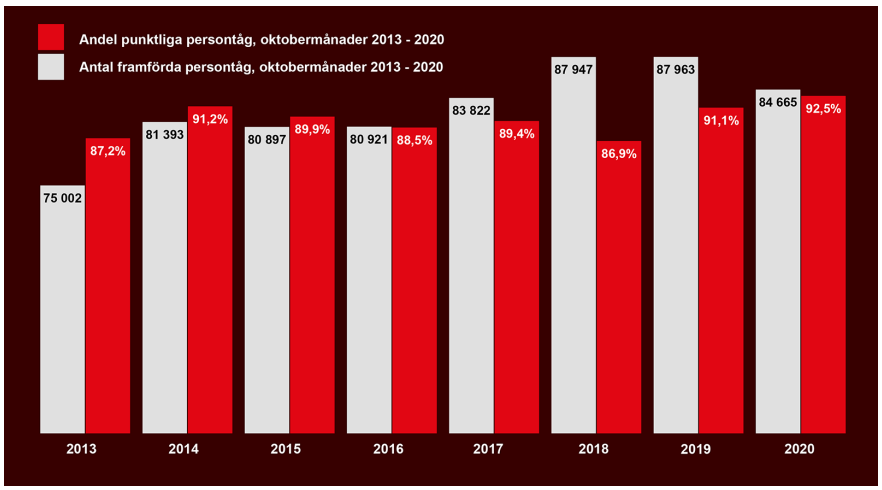
Om SL-appen skriver IDG att ”köpflödet i appen är enkelt och tydligt där du snabbt kan navigera mellan olika typer av biljetter. Eftersom du nu mer kan skanna mobilbiljetten direkt i spärren är det enklare än någonsin att som inrest till stan snabbt köpa biljett och komma iväg.”

Sl.se har omkring 150 000 unika besökare en vanlig vardag utan pandemi, under coronapandemin har antalet unika besökare varit ungefär hälften av det med tanke på det minskade resandet.

Tågen i allt bättre tid!

Trafikverket Hemsida. För tionde månaden i rad överträffas tidigare års punktlighet för en enskild månad, samtidigt som antalet avgångar fortsätter närma sig förra årets rekordnivåer.

Under oktober var 79 306 av 85 696 planerade persontåg punktliga, i procent blir det 92,5. Gentemot föregående månad är det små skillnader för samtliga tre segment. Kortdistanstågens punktlighet backade med 0,5 procentenheter, medeldistans backade med 0,3 och långdistanstågen backade med 0,1 procentenheter. I jämförelse med oktober 2019 förbättrades däremot punktlighetsresultatet för samtliga tre segment; kortdistanstågen ökade med 0,3 procentenheter, medeldistanstågen med 1,8 och långdistanstågen med 6,5 procentenheter. Den genomsnittliga förseningen för försenade tåg var under oktober 7 minuter.

Oklara regler i SL-trafiken

Resenärssynpunkter. Vi har genom insändare i DN och artiklar i nyhetsbrevet föreslagit SL att äldre resenärer med reskassa ska få resa gratis. De har inte reagerat på detta, vilket skapar stor oro hos dessa resenärer.

Biljetten Reskassa passar pensionärer perfekt. De reser ju inte varje dag och behöver därför inte en periodbiljett. Den är enkel att ladda med pengar, vilket kan ske automatiskt när saldot gått ned till ett visst belopp. Och den är enkel att betala resan med. Endast ett blipp framme vid föraren på bussen eller på någon stolpe vid spårvagns – och lokalhållplatserna samt givetvis i spärrarna i tunnelbanan och på pendeltågsstationerna

Nu går det inte att blippa biljetten ombord på bussarna och det finns inga blippstolpar vid busshållplatserna.

I detta läge kräver SL att pensionärerna ska köpa vanliga biljetter i mobiltelefonen. SL ger resenärerna följande instruktioner:

För att betala din biljett i SL-appen måste du ha tillgång till en smartphone.

- *Du betalar för biljetten med Swish, bankkort eller kreditkort.*
- *För att betala med Swish behöver du ha Mobilt BankID installerat på din mobiltelefon.*

Du kan även behöva ett Mobilt BankID för att kunna lägga in ett bank- eller kreditkort som betalningsmedel. Olika banker använder olika säkerhetslösningar och om du är osäker eller behöver hjälp kan du kontakta din bank.

De som inte klarar denna procedur får följande råd av SL: *Då kan du köpa en enkelbiljett i en av våra automater som finns i biljetthallar och på en del perronger eller över disk i spärrarna till tunnelbanan och pendeltåget. Du kan även köpa en enkelbiljett hos ett ombud som säljer SL-biljetter.*

Ett vanligt resmönster är att bussresenärer börjar sin resa från en hållplats i ett ytterområde och reser till närmaste tunnelbane– eller pendeltågsstation. Resenären har således ingen möjlighet att betala resan med Reskassa vid påstigning.

SL har biljettkontrollanter ute i trafiken och de har fått mandat att besluta om kontrollavgift på 1 500 kr för en resenär som inte kunnat använda sin Reskassa.

Vi har varit i kontakt med SLs kundtjänst gällande denna rutin och fått följande svar.

"Det gäller samma regler för äldre resenärer som alla andra. När du reser med oss är du ansvarig för att ha en giltig och aktiv biljett. Om du har gjort allting i din makt men helt saknar möjlighet till att köpa en biljett av olika omständigheter så behöver du uppge det vid en biljettkontroll. Vi kan aldrig säga i förväg huruvida du kommer att få en tilläggsavgift eller inte eftersom ***bedömningen görs på plats och är individuell.*** *Det kan till exempel innebära att en resenär som saknar smartphone och reser från en plats där ingen biljettförsäljning finns, kan åka buss och blippa biljett vid slutmålet."*

"Som mina kollegor skrivit tidigare så gör varje individuell kontrollant en rimlighetsbedömning över situationen. Med detta räknar de in om det är rimligt att resenären inte har en smartphone eller mobilt bankID *som krävs för att använda vår app, och om* ***platsen man reser ifrån inte har något försäljningsställe.*** *Det är därför viktigt att som resenär först undersöka om det finns ett försäljningsställe i närheten av den plats man ska resa ifrån. Det kan vara ett ombud såsom en matbutik eller detaljhandel, som pressbyrå eller andra kiosker."*

Vi har ställt tre frågor till SL och fått följande svar:

Fråga 1. På vilka grunder bedöms resenärens möjligheter att använda smartphone och mobilt bankID.

Den kategori resenärer som eventuellt drabbas negativt av biljettkravet måste uppfylla alla dessa tre kriterier:

1: Du hör till de 8 procent som saknar smartphone

2: Du hör till de 18 procent SL-resenärer som i normala fall inte reser med periodbiljett

3: Du reser från en plats där det inte finns möjlighet att blippa till en plats där det inte finns möjlighet att blippa 92 procent av svenskarna har en smartphone och 84 procent har mobilt bank-ID. I åldersgruppen över 66 år har 61 procent mobilt bank-ID. 80 procent av svenskarna använder SWISH

Fråga 2. Har kontrollanterna uppgifter på vilka försäljningsställen det finns vid varje hållplats och hur långt bort från hållplatsen anses det vara rimligt att gå för att köpa en biljett?

Vissa resenärer har svårare än andra att göra rätt för sig. Biljettkontrollanterna har därför instruerats att vid kontroller på buss göra en rimlighetsbedömning med hänsyn till bland annat ålder. Konkret kan det betyda att en person som reser från en plats där ingen möjlighet att köpa biljett finns, och som saknar smartphone, ska kunna blippa vid slutmålet. Vidare kommer inga tilläggsavgifter ställas ut till ensamåkande barn under 15 år. Varje situation och resenär är unik, varför våra kontrollanter har i uppgift att vara inlyssnande och ha en dialog med våra resenärer.

Fråga 3. Får resenär som åläggs betala 1 500 kr en skriftlig motivering för åtgärden?

Nej. Man har rätt att överklaga utställd tilläggsavgift, då kontaktar man kundtjänsten.

Utsätt inte äldre resenärer för förhör!

Resenärssynpunkter. För att en SL-resenär med biljetten Reskassa ska känna sig säker måste det finnas en möjlighet att blippa kortet där hon eller han stiger på bussen. Och det är nästan omöjligt. De speciella blippstolparna finns bara vid spårvagns- och lokaltågsstationer och vid vissa större terminaler.

Resenärerna måste därför stiga ombord utan att ha en giltig biljett. Det händer inget så länge som inte biljettkontrollanter dyker upp. Men resan sker inte med samma känsla som i vanliga fall. Speciellt äldre resenärer torde känna en viss oro för en resa utan giltig biljett.

Sker det en kontroll måste resenären först övertyga kontrollanten att hon eller han inte har någon mobiltelefon. Resenären tillhör den mycket lilla grupp i samhället (8 %) som inte har denna modernitet.

Nästa fråga är: ”Har du bankiD.”

Den tredje fråga lyder: ”Finns det inget SL-ombud när du steg på?”.

En resenär som har mobiltelefon och bankid men inte en blippad biljett åker på en straffavgift om 1 500 kr.

Förutom detta straff kan det inte kännas trevligt att stå i en ring av biljettkontrollanter och svara på alla dessa frågor.

Speciellt äldre resenärer kan känna denna utfrågning på inför andra resenärer som jobbig och pressande.

Vi Resenärer föreslår

SL måste skona resenär från dessa förhör inför biljettkontrollanter och låta i första hand äldre resenärer med reskassa få åka gratis när resan inte kan betalas vid påstigning. De resenärer som fortsätter med tunnelbana eller pendeltåg måste ju då blippa biljetten, vilket innebär att SLs förlust blir mycket liten.

Så mäts tågresenärernas punktlighet!

Transportstyrelsen

Hittills har punktlighetsdata räknats på tågens ankomsttider. Beräkningarna har inte tagit hänsyn till om ett försenat tåg har många eller få resenärer ombord.

Det nya beräkningssättet presenteras i en bok med rubriken ”Utveckling av utbud och priser på järnvägslinjer i Sverige 1990-2019 ” och det nya begreppet kallas ”Resenärspunktlighet”.

Det definieras som andelen resenärer i tid. ”Kortfattat har vi, för att erhålla resenärspunktligheten, viktat andelen tåg i tid med hänsyn till antalet resenärer på tågen. Det innebär att ett tåg med hög beläggning får större positiv eller negativ inverkan på den genomsnittliga resenärspunktligheten än ett tåg med låg beläggning.”

Hur mycket skiljer sig resenärspunktligheten från tågpunktligheten?

2018	Tåg-punktlighet	Resenärs-punktlighet	Skillnad
Kortdistanståg	93,8	92,0	-1,8
Medeldistanståg	89,5	85,7	-3,8
Långdistanståg	76,4	67,7	-8,7

Som synes är skillnaderna mellan de två beräkningarna stora. Författarna drar en slutsats nämligen att de flesta förseningar inträffar när flest reser alltså för tåg med hög beläggning. Att långdistanstågen har låg punktlighet antas bero på att de befinner sig på spåren under längre tider och utsätts för fler störningar än övriga tågtyper.

Foto: Trafikverket

Vi fortsätter med intressanta analyser

Vår kartläggning av resmöjligheterna Stockholm-Idre kommer att följas upp av fler intressanta analyser av tidtabellerna. I nästa nyhetsbrev redovisas analysen för resor Stockholm-Sälen. Vi kommer också att titta närmare på väntetider för anslutningar. Det finns förbindelser, som exempelvis Stockholm-Jönköping, där väntetiderna vid bytet av tåg är långa.

Nyhetsbrevet Vi Resenärer
utges av Idégruppen Vi Resenärer KB. Svartviksslingan 45, 1403, 167 38 Bromma. E-post: press@vireser.se
Hemsida www.vireser.se Tel 0735-20 72 75 Org. nr 969618-3004 Ansvarig utgivare: Jan-Åke Bosell.
Copyright: Idégruppen Vi Resenärer För avbeställning, sänd ett mejl till press@vireser.se